

Redogörelse till riksdagen 2025/26:Europol1

Redogörelse för verksamheten inom den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol och riksdagsdelegationens arbete under 2025

Till riksdagen

Riksdagens delegation till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol (JPSG) överlämnar härmed redogörelsen för kontrollgruppens och sin verksamhet under 2025 till riksdagen. Eftersom redogörelsen är delegationens sista för denna valperiod innehåller den även ett antal reflektioner om kontrollgruppens och delegationens arbete under den gångna valperioden.

Under året har två JPSG-möten hållits. Vårmotet hölls i Warszawa och höstmötet ägde rum i Europaparlamentet i Bryssel. Vid mötena har JPSG diskuterat Europols verksamhet inklusive byråns behandling av personuppgifter. Andra frågor som har diskuterats är bl.a. narkotikahandel, sexuella övergrepp mot barn, organiserade miljöbrott och laglig tillgång till uppgifter för brottsbekämpning. Gruppen har även diskuterat Europols framtid, i ljuset av EU-kommissionens kommande förslag i mitten av 2026 om att stärka byråns mandat. Fyra ledamöter ur riksdagens delegation deltog vid vår- respektive höstmötet. Vid höstmötet ställde delegationen frågor om Europols bidrag i att bekämpa våldsamma onlinemiljöer såsom 764-nätverket.

Vid höstmötet fattade JPSG beslut om vilka medlemmar som ska ingå i kontrollgruppens nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Medlemmarna inledde sin mandatperiod den 1 december 2025 och nästa steg är bl.a. att forumet antar regler för det interna arbetet.

Sett till delegationens interna verksamhet har den under året sammanträtt åtta gånger. Vid sitt sammanträde i januari tog delegationen emot den svenska företrädaren i Europols styrelse. I juni anordnade delegationen ett seminarium

i riksdagen på temat våldsamma onlinemiljöer som är inriktade på att skada barn och som uppmanar barn att skada andra.

Stockholm den 29 januari 2026

Adam Marttinen
delegationsordförande

Livia Spada
delegationssekreterare

Innehållsförteckning

Till riksdagen	1
1 Europol	4
2 Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol.....	5
2.1 Den politiska övervakningen av Europol.....	5
2.2 Kontrollgruppens uppgifter	6
2.2.1 Kontrollgruppens arbetsordning.....	7
3 Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2025	9
4 Delegationens verksamhet 2025	10
4.1 Kontrollgruppens 16:e möte den 23–24 februari 2025	11
4.1.1 Delegationens uppföljning av mötet.....	15
4.2 Kontrollgruppens 17:e möte den 3–4 november 2025.....	15
4.2.1 Delegationens uppföljning av mötet.....	24
4.3 JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter.....	24
5 Delegationens reflektioner om verksamheten under valperioden	27
 <i>Bilaga 1</i>	
Riksdagens JPSG-delegation 2025	31
<i>Bilaga 2</i>	
JPSG:s arbetsordning (reviderad den 19 februari 2024)	32
<i>Bilaga 3</i>	
Europols svar på delegationens skriftliga frågor under 2025.....	42
<i>Bilaga 4</i>	
Delegationens muntliga frågor till Europol under 2025.....	45

1 Europol

Europeiska unionens byrå för samarbete inom brottsbekämpning (Europol) inledde sin verksamhet i slutet av 1990-talet med grund i Europolkonventionen. Sverige tillträdde denna konvention 1997.

Europolkonventionen ersattes 2009 av ett rådsbeslut, och Europol ombildades då till en EU-myndighet. Med grund i Lissabonfördraget antogs sedermera 2016 Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/794, den s.k. Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet från 2009. Förordningen tillämpas sedan den 1 maj 2017. Den 28 juni 2022 trädde en reviderad Europolförordning i kraft. I december 2025 antogs ytterligare ett antal ändringar av förordningen för att stärka Europolns roll i att förebygga och bekämpa migrant-smuggling och människohandel. Dessa ändringar träder i kraft den 11 januari 2026.

Europolns målsättning är att stödja och stärka medlemsstaternas brottsbekämpande myndigheters insatser och ömsesidiga samarbete för att förebygga och bekämpa allvarlig brottslighet som berör två eller flera medlemsstater, terrorism och former av brottslighet som påverkar ett gemensamt intresse som omfattas av EU:s politik. Verksamheten består bl.a. i att

- samla in, lagra, behandla, analysera och utbyta information
- samordna, organisera och genomföra utredningar och operativa insatser
- förse medlemsstaterna med information och analytiskt stöd
- utarbeta hotbilda-bedömningar
- tillhandahålla specialiserad utbildning.

2 Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol

2.1 Den politiska övervakningen av Europol

I december 2009 trädde Lissabonfördraget i kraft. Genom detta infördes bestämmelser (artikel 12 c och f) i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) om att de nationella parlamenten aktivt bidrar till en väl fungerande union, bl.a. genom att inom ramen för området med frihet, säkerhet och rättvisa delta i den politiska övervakningen av Europol samt genom att delta i det interparlamentariska samarbetet mellan de nationella parlamenten och med Europaparlamentet.

De nationella parlamenten deltar i den politiska övervakningen av Europol i enlighet med artikel 88 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget). Där anges att närmare bestämmelser för den kontroll av Europolis verksamhet som Europaparlamentet utför under medverkan av de nationella parlamenten ska fastställas i de förordningar som reglerar Europolis struktur, arbetssätt, verksamhetsområde och uppgifter.

På grundval av artikel 88 i EUF-fördraget antogs 2016 Europolförordningen, som ersatte rådsbeslutet om Europol från 2009. I artikel 51 i Europolförordningen anges att en specialinriktad gemensam parlamentarisk kontrollgrupp ska inrättas av de nationella parlamenten och Europaparlamentet. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för människors grundläggande fri- och rättigheter.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol (Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, JPSG) etablerades genom ett beslut vid EU-talmanskonferensens möte i april 2017. EU-talmanskonferensen uttalade bl.a. att kontrollgruppen är avsedd att vara ett kontroll- och tillsynsorgan, i motsats till en interparlamentarisk konferens, och att den måste kunna utöva sina tillsynsrättigheter effektivt i enlighet med kontrollgruppens uppgifter och ansvar som anges i Europolförordningen. JPSG förväntades enas om sina arbetsformer mer i detalj och anta en arbetsordning vid sitt konstituerande möte. EU-talmanskonferensen rekommenderade även en översyn av arbetsordningen två år efter gruppens första möte. JPSG höll sitt konstituerande möte i oktober 2017 men lyckades enas om en arbetsordning först vid mötet där efter, i mars 2018. En större översyn av arbetsordningen genomfördes i september 2019. I oktober 2021 antog kontrollgruppen ytterligare ändringar i arbetsordningen, och i februari 2024 reviderades arbetsordningen för att man ska kunna inrätta ett rådgivande forum för grundläggande rättigheter.

2.2 Kontrollgruppens uppgifter

Europolförordningen ger en allmän beskrivning av kontrollgruppens (JPSG) uppgifter. Bestämmelserna utvidgades något genom den reviderade förordning som trädde i kraft den 28 juni 2022. Revideringen innebär bl.a. en utökad rapporteringsskyldighet för Europol gentemot kontrollgruppen och att gruppen ska inrätta ett rådgivande forum för grundläggande rättigheter.

Kontrollgruppen ska utöva politisk övervakning av hur Europol i sin verksamhet fullgör sitt uppdrag, inbegripet vad avser konsekvenserna av denna verksamhet för fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter. Genom förordningen ges kontrollgruppen befogenhet att begära att ledande befattningshavare för Europol ska inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör Europols verksamhet, inklusive budgetaspekter på denna verksamhet, Europols organisationsstruktur och ett eventuellt inrättande av nya enheter och specialiserade centrum, med beaktande av skyldigheterna när det gäller diskretion och konfidentialitet. Europeiska datatillsynsmannen (European Data Protection Supervisor, EDPS) ska på begäran och minst en gång per år inställa sig för att diskutera allmänna frågor som rör skyddet av fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter och i synnerhet skyddet av personuppgifter. Kontrollgruppen får även bjuda in andra berörda personer till sina möten om det är lämpligt.

Vidare ska kontrollgruppen rådfrågas om Europols fleråriga programplanering. Om Europols styrelse beslutar att inte beakta någon av de frågor som tas upp av kontrollgruppen under samrådet ska Europol lämna en utförlig motivering. Europol har en reglerad informationsskyldighet gentemot JPSG och ska med beaktande av skyldigheterna när det gäller diskretion och konfidentialitet överlämna ett antal angivna handlingar och handlingstyper till kontrollgruppen. Det handlar t.ex. om hotbilda-bedömningar, de dokument som innehåller Europols fleråriga programplanering och dess årliga arbetsprogram, den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten om Europols verksamhet liksom årlig information om hur personuppgifter utbyts med privata parter och överförs till tredjeländer och internationella organisationer samt på andra sätt behandlats av Europol som stöd i en pågående specifik brottsutredning. Kontrollgruppen har också rätt att begära andra relevanta handlingar som krävs för att fullgöra dess uppgifter när det gäller den politiska övervakningen av Europols verksamhet.

Förordningen anger även att två företrädare för kontrollgruppen ska bjudas in att delta i två ordinarie Europolstyrelsemöten per år som observatörer utan rösträtt för att diskutera frågor av politiskt intresse, såsom den konsoliderade årliga verksamhetsrapporten, Europols samlade programdokument och den årliga budgeten, skriftliga frågor och svar från kontrollgruppen samt frågor som rör yttre förbindelser. Även andra frågor av politiskt intresse kan diskuteras om styrelsen beslutar det tillsammans med företrädarna för JPSG.

Kontrollgruppen får sammanställa sammanfattande slutsatser om den politiska övervakningen av Europols verksamhet, inbegripet icke-bindande

specifika rekommendationer till Europol, och överlämna dessa slutsatser till Europaparlamentet och de nationella parlamenten. Europaparlamentet ska skicka slutsatserna för kännedom till rådet, kommissionen och Europol.

Slutligen anger förordningen, i sin reviderade lydelse från 2022, att kontrollgruppen ska inrätta ett rådgivande forum som på begäran ska bistå gruppen med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter. Kontrollgruppen och Europolts verkställande direktör får samråda med det rådgivande forumet i alla frågor som rör grundläggande rättigheter. JPSG ska besluta om det rådgivande forumets sammansättning, dess arbetsmetoder och hur information ska översändas till forumet. Vid sitt möte i februari 2024 antog JPSG ändringar av arbetsordningen för att inrätta forumet. I november 2025 fattade JPSG beslut om vilka medlemmar som ska ingå i forumet.

2.2.1 Kontrollgruppens arbetsordning

I den arbetsordning som kontrollgruppen har antagit regleras gruppens interna organisation och arbete mer i detalj. Flera av bestämmelserna härrör från EU-talmanskonferensens beslut 2017 om att etablera JPSG. Arbetsordningen har ändrats ett antal gånger sedan den antogs, senast i februari 2024.

I arbetsordningen finns bestämmelser om JPSG:s sammansättning och möten:

- Varje nationellt parlament ska representeras av upp till fyra ledamöter, där varje kammare i tvåkamarparlament har rätt att skicka upp till två ledamöter till JPSG. Europaparlamentet ska vara representerat av upp till 16 ledamöter.
- JPSG har även möjlighet att bjuda in observatörer till sina möten.
- JPSG ska ledas gemensamt av parlamentet i den medlemsstat som innehar rådsordförandeskapet och Europaparlamentet, vilket företräds av ordföranden för det ansvariga utskottet. Konstellationen benämns medordförande.
- JPSG:s sekretariat ska tillhandahållas av ordförandetrojkan (delegationsordförandena från det innevarande, föregående och kommande ordförandeparlamentet samt Europaparlamentet) och ha till uppgift att bistå medordförandena och trojkan. Sekretariatet ska även förbereda och skicka ut dokument inför JPSG:s möten.
- JPSG ska träffas två gånger per år: på våren i parlamentet i rådsordförandelandet och på hösten i Europaparlamentet i Bryssel. Beslut kan även fattas om att hålla extra möten.
- JPSG har möjlighet att inrätta undergrupper som är nödvändiga för att JPSG ska kunna fullgöra sina uppgifter. Undergruppernas mandat, roll, mål och arbetsmetoder ska fastställas från fall till fall. Alla ledamöter i JPSG ska ha rätt att delta i sådana undergrupper.
- JPSG:s möten ska i regel vara offentliga. Gruppen ska i princip anta sina beslut med konsensus.

Arbetsordningen innehåller också en möjlighet för kontrollgruppens ledamöter att ställa muntliga och skriftliga frågor till Europol. Skriftliga frågor får även ställas vid sidan av möten och oberoende av frågorna på dagordningen, och ska besvaras inom lämplig tid.¹ Frågorna ska spegla kontrollgruppens mandat enligt Europolförordningen och förmedlas till Europol först efter att medordförandena har kontrollerat deras tillåtlighet.

Vidare innehåller arbetsordningen mer detaljerade bestämmelser för hur kontrollgruppens delegationer kan begära relevanta handlingar från Europol och för hur gruppen bereder de sammanfattande slutsatser som nämns i Europolförordningen.

Arbetsordningen anger även att två ledamöter från JPSG ska fungera som representanter med rätt att delta vid Europolstyrelsens möten, i enlighet med Europolförordningen och för den tidsperiod som kontrollgruppen bestämmer. Representanterna ska delta vid styrelsemötena som observatörer utan rösträtt. En av ledamöterna ska komma från Europaparlamentet och en ledamot från JPSG-delegationen i rådsordförandelandet. Representanterna ska återrapportera skriftligt till kontrollgruppen efter styrelsemötena.²

Arbetsordningen innehåller också en möjlighet för JPSG-delegationerna att föreslå att arbetsordningen ses över. Sådana förslag inklusive motivering ska skickas skriftligen till kontrollgruppens medordförande och trojka samt spridas till samtliga delegationer, minst fyra månader före ett JPSG-möte. Trojkan avgör om ett förslag att se över arbetsordningen ska föras upp på dagordningen för det första eller andra JPSG-mötet efter att förslaget har översänts. Varje ändring av arbetsordningen ska underställas beslut av JPSG med konsensus.

Sedan februari 2024 innehåller arbetsordningen även bestämmelser om JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Bestämmelserna finns i en bilaga som bl.a. anger övergripande principer för forumet, dess sammansättning och utnämning, arbetsmetoder, aktiviteter och resurser. En mer utförlig redogörelse för bestämmelserna för forumet finns i avsnitt 4.3 och bilaga 2.

¹ Den praxis som har utarbetats anger en tidsfrist på sex veckor för Europol att besvara skriftliga frågor.

² I praktiken utgörs representanterna av JPSG:s medordförande.

3 Huvuddragen i JPSG:s verksamhet 2025

Under 2025 hölls som brukligt två möten i kontrollgruppen. Vårmötet ägde rum i Warszawa i februari, och i november hölls mötet i Europaparlamentet i Bryssel. Det polska parlamentet var medordförande för båda mötena tillsammans med Europaparlamentet. Bakgrunden till det är att Danmark, som innehade EU-ordförandeskapet höstterminen 2025, står utanför stora delar av det rättsliga och polisiära samarbetet inom EU. Det danska folketinget har därför en särreglering i JPSG:s arbetsordning som bl.a. innebär att folketinget inte är medordförande för kontrollgruppen när Danmark innehar EU-ordförandeskapet och inte deltar i gruppens ordförandetrojka.

Mötena har ägnats åt sedvanliga rapporter från Europolts verkställande direktör och Europolts styrelseordförande om byråns respektive styrelsens verksamhet. I vanlig ordning har också Europeiska datatillsynsmannen (EDPS) rapporterat om sin tillsyn av Europolts behandling av personuppgifter. Vid höstmötet deltog även Europolts dataskyddsombud och byråns ombud för grundläggande rättigheter för att rapportera om sina respektive verksamheter. Balansen mellan skyddet av grundläggande fri- och rättigheter, särskilt av personuppgifter, och brottsbekämpande myndigheters möjlighet att upprätthålla säkerheten fortsätter att vara en fråga som engagerar många JPSG-ledamöter.

Andra frågor som har diskuterats vid JPSG:s möten under året är bl.a. narkotikahandel, sexuella övergrepp mot barn, organiserade miljöbrott och laglig tillgång till uppgifter för brottsbekämpning. JPSG har även fått en uppdatering om hur Europol bidrar i arbetet kopplat till kriget i Ukraina inklusive de säkerhetshot kriget innebär nu och i framtiden. Gruppen har också diskuterat Europolts framtid, i ljuset av att kommissionen väntas presentera ett förslag till stärkt mandat för Europol i mitten av 2026. Att döma av diskussionen hittills tycks det råda en övergripande samsyn mellan kommissionen, Europol samt JPSG-ledamöter från de nationella parlamenten och Europaparlamentet om att Europol behöver stärkas men behålla sin samordnande och stödjande karaktär och inte förvandlas till en byrå med verkställande befogenheter.

Under året har JPSG också fortsatt arbetet med det rådgivande forum för grundläggande rättigheter som JPSG ska inrätta enligt den reviderade Europolförordningen. Efter att JPSG i februari 2024 antog de ändringar av arbetsordningen som krävs för att inrätta forumet har en process pågått för att utse medlemmar till forumet. Beslutet om utnämning av medlemmar har skjutits upp två gånger, men vid sitt möte i november 2025 fattade JPSG beslut om att utse tio medlemmar till forumet. Medlemmarnas mandatperiod inleddes den 1 december 2025 och löper ut i juli 2029.

4 Delegationens verksamhet 2025

I likhet med 2024 hade delegationens verksamhet under 2025 en mer normal prägel än under 2022 och 2023 då verksamheten till stor del fokuserade på förberedelserna och genomförandet av riksdagens medordförandeskap för JPSG vårterminen 2023 samt på arbetet med att inrätta JPSG:s nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Under 2025 sammanträdde delegationen vid åtta tillfällen, att jämföra med sju sammanträden under 2024 och tolv sammanträden under 2023. Vid sammanträdena har delegationen bl.a. diskuterat förberedelserna inför JPSG:s kommande möten och uppföljning av genomförda möten, delegationens redogörelse och delegationens aktiviteter under riksmötet. Delegationen har också uppmärksammats på Europolrelaterade nyheter. Vid årets första sammanträde bjöd delegationen in Sveriges dåvarande företrädare i Europol:s styrelse för att få information om aktuella frågor i styrelsen och de frågor som Sverige driver i den. Delegationen önskar göra detta till en årlig aktivitet.

Den 12 juni anordnade delegationen ett seminarium i riksdagen på temat våldsamma onlinemiljöer som är inriktade på att skada barn och som uppmannar barn att skada andra. Syftet med seminariet var bl.a. att belysa vad som görs för att förebygga och bekämpa fenomenet i Sverige samt hur Sverige samarbetar med Europol, EU:s medlemsstater och internationella aktörer i frågan. Vid seminariet medverkade talare från polisens nationella operativa avdelning, det svenska sambandskontoret vid Europol i Haag, Center mot våldsbejakande extremism och Sverok³. Totalt deltog elva riksdagsledamöter liksom ett antal tjänstemän från Riksdagsförvaltningen vid seminariet. Bakgrunden till delegationens val av ämne för seminariet är de oprovocerade våldsdåd som inträffat i Sverige den senaste tiden med koppling till det transnationella sadistiska onlinenätverket 764. Den typen av dåd är en del av en växande trend inte bara i Sverige utan också i Europa och världen över, och har uppmärksammats av bl.a. Europol och amerikanska FBI.

Fyra ledamöter ur delegationen deltog vid vårens JPSG-möte i Warszawa och vid höstens JPSG-möte i Bryssel. Redogörelser för de mötena inklusive delegationens ställningstaganden med anledning av dem finns i avsnitt 4.1 och 4.2. Delegationens ledamöter i justitieutskottet har återrapporterat muntligen till utskottet efter JPSG-mötena.

Delegationens presidium, representerat av dess vice ordförande, har deltagit vid ett av de tre delegationspresidiemöten som talmannen bjudit in till under året.

³ Sverok är ett ideellt förbund och en nationell sammanslutning av spelföreningar, och har som syfte att främja spelkulturen.

4.1 Kontrollgruppens 16:e möte den 23–24 februari 2025

Den 23–24 februari 2025 hölls det 16:e mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol i Warszawa i Polen. Mötet leddes av medordförandena Kazimierz M. Ujazdowski och Konrad Fryszak, ordförande för JPSG-delegationerna i det polska parlamentets två kammare, samt Caterina Chinnici, som ersatte ordföranden för Europaparlamentets utskott för medborgarligen fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor. Vid mötet deltog ca 70 ledamöter från EU-ländernas nationella parlament och Europaparlamentet. Från riksdagens delegation deltog ordförande Adam Marttinen (SD) och vice ordförande Petter Löberg (S) samt suppleanterna Katja Nyberg (SD) och Ludvig Ceimertz (M).

Vid mötet hölls i vanlig ordning en session om Europols verksamhet. Under den sessionen berördes bl.a. Europols framtid och resurser, och enligt Europols ledning kvarstår behovet av resurstillskott. På mötesdagordningen stod även en rapport från EDPS, ett anförande av Polens inrikesminister, ett förinspelat videomeddelande från kommissionären för inrikes frågor Magnus Brunner och en uppdatering om Europols verksamhet kopplat till kriget i Ukraina. Vid mötet hölls också två tematiskt inriktade granskningssessioner om bekämpning av narkotikahandel i Europa respektive kampen mot sexuella övergrepp mot barn. Ambitionen var att JPSG vid mötet även skulle fatta beslut om utnämning av medlemmar till JPSG:s nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Ordförandetrojkan beslutade dock i likhet med vid JPSG-mötet i november 2024 att återigen skjuta upp frågan till nästkommande JPSG-möte, denna gång med hänvisning till att trojkan inte kunnat nå konsensus om vilka medlemmar som skulle föreslås till forumet. Nedan redogörs mer i detalj för de sessioner som rör Europols verksamhet inklusive byråns behandling av personuppgifter.

Sessionen om Europols verksamhet inleddes med att Europols verkställande direktör och Europolstyrelsens ordförande gav JPSG en uppdatering om byråns och styrelsens strategiska och operativa arbete sedan november 2024. Styrelsen har bl.a. antagit en ny strategi för Europols externa relationer och arbete pågår med en strategi för byråns samarbete med privata parter. Vidare har Europol slutfört de första stegen i fråga om ärenden för gemensam operativ analys, och arbete pågår med en operativ sandlåda (sandbox)⁴ för forsknings- och innovationsprojekt. Man ser redan effekter av EU:s interoperabilitetsagenda och genomförandet av förordningen om digitala tjänster (Digital Services Act, DSA) inom Europol. Den verkställande direktören uttryckte en förhoppning om ett snabbt antagande av ändringar av Europolförordningen för att stärka byråns roll i kampen mot migrantsmuggling. När det gäller samarbetet med EDPS vittnade direktören om en fortsatt konstruktiv dialog. Samtal har bl.a. förts om Europols hantering av stora och komplexa datamängder och

⁴ En separat, isolerad och skyddad uppgiftsbehandlingsmiljö inom Europol.

om maskininlärningsmodeller. Med tanke på den digitala utvecklingen och det ökade behovet av att hantera stora och komplexa datamängder har man diskuterat hur Europol kan behandla data i molnet. Vidare har EDPS yttrat sig om det tekniska verktyget för ärenden för gemensam operativ analys, och EDPS rekommenderar att dessa ärenden hanteras under gemensamt personuppgiftsansvar mellan medlemsstaterna och Europol. Innan verktyget tas i bruk kommer Europol att samråda med EDPS och medlemsstaterna. När det gäller Europols externa relationer är samarbetet med närområdet fortfarande prioriterat, särskilt med länderna på västra Balkan och inom det östliga partnerskapet. Storbritannien är också en nyckelpartner och Europol önskar även öka samarbetet med Schengenassocierade länder. MENA-regionen förblir prioriterad, och där ser man en positiv utveckling i det strategiska samarbetet med framför allt Egypten och Jordanien. Latinamerika är en annan prioriterad region, och Europol välkomnar att kommissionen snart skriver under ett internationellt avtal mellan EU och Brasilien som möjliggör utbyte av personuppgifter. Ett liknande avtal är på gång med Ecuador och förhandlingar fortsätter med Peru.

Direktören och styrelseordföranden berörde också den operativa verksamheten. Där nämndes bl.a. Europols nya rapport om hur kriminella nätverk utnyttjar lagliga affärsstrukturer och det underrättelsemeddelande som Europol publicerat i november 2024 om kriminella nätverks rekrytering av unga, vilket är ett fenomen som inte är nytt men som spridit sig till flera medlemsstater de senaste åren. Vidare har Europol bistått ett antal medlemsstater som drabbats av attacker de senaste veckorna, t.ex. genom att skicka personal till Sverige för att stödja lokal polis med anledning av skolskjutningen i Örebro. Direktören redogjorde även för utvecklingen i fråga om migrantsmuggling respektive terrorism. Europol fortsätter att bevaka utvecklingen i Mellanöstern, och västra Balkan- och Medelhavsrutterna förblir viktiga transitrutter. Byrån fortsätter att ge stöd i form av personal i medlemsstater och tredjeländer. Snabbt informationsutbyte och samarbete med tredjeländer är avgörande. Det är även viktigt att ta itu med de digitala aspekterna av migrantsmugglingen, och Europol har lanserat ett expertnätverk, DigiNex, för det. När det gäller arbetet mot terrorism visar Europols senaste årliga läges- och trendrapport om terrorism på implikationerna av den globala geopolitiska situationen, rekryteringen av minderåriga till terrorism och den tekniska utvecklingens påverkan. Terrorfinansiering, inklusive genom kryptovalutor, är också en huvudfråga. Slutligen berörde både direktören och styrelseordföranden Europols resurser och framtid. Efterfrågan på stöd från Europol har ökat de senaste åren och byråns operativa output har fyrdubblats de senaste tio åren. Byrån har genomfört effektiviseringar men den ökade outputen kräver mer resurser. Europols behov av resurstillskott kvarstår, och byrån kommer att ha svårt att fullgöra sin roll om den inte får adekvata, hållbara och stabila resurser. Förhoppningen är att vad kommissionsordföranden utlovat om mer pengar och personal avspeglas i kommande årsbudgetar och förslaget till EU:s fleråriga budgetram 2028–2034. Byrån är redo att stödja EU-institutionerna i diskussionen om hur

Europol kan göras till en fullt operativ byrå, i enlighet med vad kommissionens ordförande har uttalat. Europol vill öka sina operativa insatser men vill inte använda tvångsmedel. Enligt de politiska riktlinjerna för kommissionen ska ett stärkt mandat för Europol åtföljas av stärkt tillsyn, och JPSG och Europa-parlamentet spelar där viktiga roller. Huvudfokus för framtiden är bl.a. att stärka Europols roll som kunskapsnav, stärka operativa grupper inom de brottsområden som är av störst oro för medlemsstaterna, fortsätta att utveckla kapaciteten på området innovation samt stärka Europols ställning i arbetet kopplat till cyberresiliens och cybersäkerhet. Europolstyrelsen kommer att diskutera Europols framtid vid sitt möte i juni, ett möte dit JPSG:s medordförande bjuds in.

Efter presentationerna följde en debatt med JPSG-ledamöterna där den verkställande direktören och styrelseordföranden besvarade inläggen löpande. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. AI-verktyg, biometri, narkotikarelaterat våld och rekrytering av unga till kriminell verksamhet, migrantsmuggling, samarbetet med tredjeländer inklusive med USA, kryptovalutor, terrorism och extremism samt Europols resurser och framtid.

EDPS redogjorde under sin session för den senaste utvecklingen i tillsynen av Europol, med fokus på Europolinitiativ som kommer att kräva EDPS uppmärksamhet framöver. EDPS uppehöll sig främst vid två områden: gemensamma operativa analyser respektive behandling av biometriska uppgifter och framför allt ansiktsgenkänning. När det gäller det första området infördes möjligheten till gemensamma operativa analyser med den reviderade Europol-förordningen 2022. Detta innebär att medlemsstaterna kan ge varandra direkt åtkomst till den information de delat med Europol i syfte att göra sådana analyser, vilket i sin tur kräver utveckling av gemensamma operativa miljöer mellan medlemsstaternas myndigheter och Europol. EDPS betonade att genomförande av gemensamma operativa analyser innebär att Europol och deltagande medlemsstater har ett gemensamt personuppgiftsansvar över personuppgifter som behandlas inklusive ett gemensamt ansvar för att säkerställa att behandlingen sker i enlighet med dataskyddsreglerna. Europol och medlemsstaterna måste därför tydligt definiera och enas om sitt respektive dataskyddsansvar innan en gemensam operativ analys inleds. När det gäller behandling av biometriska uppgifter har ansiktsgenkänning varit ett av de mest kritiska områdena för EDPS tillsyn av Europol den gångna mandatperioden. Det saknas regler för ansiktsgenkänning och enligt EDPS är en reglering av området en huvudprioritering, i EU men även i t.ex. Storbritannien. EDPS betonar att alla former av biometriska uppgifter endast får behandlas om det uppfyller kraven på strikt nödvändighet och proportionalitet, där EDPS bl.a. lutar sig mot domar från EU-domstolen. Nödvändigheten av att behandla personuppgifter ska ses som ett absolut krav, och man behöver även verifiera om uppgifterna kan minimeras ytterligare under behandlingen. Det är också viktigt att beakta kontexten, och en bedömning i fråga om biometriska uppgifter måste därför göras från fall till fall. I övrigt berörde EDPS AI inklusive maskininläring, där EDPS fortsätter att få frågor från Europol, och EDPS värdesätter det nära

samarbetet med byrån på området. Sett till kommande prioriterade områden för tillsynen av Europol nämnde EDPS forskning och innovation, internationellt samarbete och samarbetet med privata parter.

En av Europolns biträdande direktörer fick därefter tillfälle att redogöra för Europolns dataskyddsarbete och syn på de frågor som EDPS berört. Han anförde att Europolns ökande informationsdelning och stöd till operativa aktiviteter gör dataskyddsfrågorna än mer angelägna. Europol tar dagligen emot ett antal förfrågningar från enskilda om huruvida byrån behandlar deras personuppgifter (Data Subject Access Requests, DSAR). Totalt har Europol tagit emot 3 200 sådana förfrågningar. Endast 13 av dem innehåller klagomål, varav 4 har bedömts kräva analys av EDPS. Dataskyddsfrågor är en huvudprioritering för Europolns ledning och byrån lägger betydande personresurser på det. Den biträdande direktören fokuserade därefter på de aspekter av de frågor som EDPS berört där Europol och EDPS har olika syn. När det gäller gemensamma operativa analyser är de viktiga för att Europol ska kunna stödja medlemsstaterna bättre. Med tanke på de stora mängder data som måste behandlas behöver man vara smartare, och för det krävs verktyg. Det verktyg som nu utarbetas kommer att utvecklas stegvis. Det första steg som diskuteras för närvarande kan ännu inte klassas som en gemensam samarbetsmiljö, utan det baseras på Sienateknik och utgör en s.k. minsta livskraftig produkt. Ett gemensamt personuppgiftsansvar måste utvecklas i framtiden, men Europol anser att det är för tidigt att diskutera frågan i detta skede. Det gäller även de situationer som kan uppstå vid gemensam tillsyn, t.ex. om EDPS och medlemsstaternas dataskyddsmyndigheter har olika syn. När det gäller AI inklusive ansiktsgenkänning betonade direktören att det är viktigt att skilja på olika typer av AI och AI-verktyg. Strikt nödvändighet och proportionalitet är grunden för Europolns arbete och förhandssamråd genomförs med EDPS. Teknikutvecklingen på AI-området är snabb och Europol kan inte använda AI-verktyg under tiden byrån inväntar vägledning från EDPS. Ibland kan verktygen därför redan vara inaktuella när Europol väl får vägledningen. Europol och EDPS måste därför bli snabbare och även göra processerna mindre komplicerade. Direktören berörde också byråns internationella samarbete. Europol överför information till tredjeländer endast i undantagsfall och det senaste halvåret har det endast skett vid två tillfällen. Inför överföring av information görs en noggrann analys som också involverar Europolns dataskyddsombud. När det gäller samarbetet med privata parter finns det, till skillnad från tredjeländer, en uppsjö av privata parter. Europol måste därför vara mer precis och ställa upp villkor för det. För närvarande utvecklar Europol tillsammans med medlemsstaterna och dataskyddsombudet en ny strategi för samarbetet med privata parter, och kommer sedan att samråda med EDPS. Den viktigaste privata parten för samarbete just nu är amerikanska National Center for Missing and Exploited Children (NCMEC) för att bekämpa sexuella övergrepp mot barn.

JPSG-ledamöternas inlägg i den efterföljande debatten med EDPS rörde bl.a. Europolns informationsutbyte med Frontex, DSAR, AI-verktyg samt samarbetet med privata parter och med tredjeländer inklusive USA.

Riksdagens delegation hade skickat in skriftliga frågor till Europol inför mötet, om Europols bidrag i arbetet med att förebygga och bekämpa rekrytering av minderåriga till kriminell verksamhet. Europols svar på frågorna kom in kort inför mötet och återfinns i bilaga 3. Delegationens ledamöter ställde inte några muntliga frågor vid mötet.

4.1.1 Delegationens uppföljning av mötet

Delegationen har för vana att följa upp JPSG-möten vid ett efterföljande sammanträde. Syftet är att reflektera över mötets form och innehåll samt att diskutera möjliga frågor för delegationen att följa upp. Vid delegationens sammanträde den 13 mars delade de ledamöter som deltagit vid mötet med sig av sina reflektioner. Det konstaterades bl.a. att formatet där talare besvarar varje fråga från ledamöter individuellt är att föredra framför samlade svar samt att de två granskningssessionerna hade fallit väl ut. En annan mer övergripande reflektion var att organisationen av JPSG-mötena nu börjar sätta sig och att mötena har ett mer genomarbetat upplägg och ett större granskningsfokus.

4.2 Kontrollgruppens 17:e möte den 3–4 november 2025

Den 3–4 november 2025 hölls det 17:e mötet i den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol. Mötet hölls i Europaparlamentet i Bryssel och leddes av medordförandena Javier Zarzalejos, ordförande för Europaparlamentets utskott för medborgerliga fri- och rättigheter samt rättsliga och inrikes frågor, samt Kazimierz M. Ujazdowski och Konrad Fryszak, ordförande för JPSG-delegationerna i det polska parlamentets två kammare. Vid mötet deltog ca 70 ledamöter från EU-ländernas nationella parlament och Europaparlamentet. Från riksdagens delegation deltog ordförande Adam Martinen (SD) och vice ordförande Petter Löberg (S) samt ledamöterna Mikael Damsgaard (M) och Anna Wallentheim (S).

I inledningen av mötet kunde JPSG med konsensus och utan diskussion anta trojkans förslag till vilka tio medlemmar som skulle utses till JPSG:s nya rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Medlemmarna inledde sin mandatperiod den 1 december 2025, och mandatperioden sammanfaller med Europaparlamentets innevarande valperiod och löper ut i juli 2029. I enlighet med JPSG:s arbetsordning kommer EU:s byrå för grundläggande rättigheter också att bjudas in att delta i forumet.

Vid mötet hölls därefter i vanlig ordning en session om Europols verksamhet. Under den sessionen berördes bl.a. Europols resurser och framtid. Frågan om Europols framtid tillägnades även en egen session, i ljust av kommissionens kommande förslag om förstärkt mandat för byrån. På dagordningen stod också en session om dataskydd med EDPS och Europols dataskyddsombud. Europols ombud för grundläggande rättigheter redogjorde för sitt arbete under en egen session. Vid mötet gav Europol även en sedvanlig uppdatering om

byråns arbete kopplat till kriget i Ukraina. Vid mötet hölls också två tematiskt inriktade granskningssessioner om organiserade miljöbrott respektive laglig tillgång till uppgifter för brottsbekämpning. Nedan redogörs mer i detalj för de sessioner som rör Europols verksamhet samt byråns behandling av personuppgifter och säkerställande av respekten för grundläggande rättigheter.

Första talare under sessionen om Europols verksamhet var Europols verkställande direktör som redogjorde för byråns strategiska och operativa arbete sedan februari inklusive för utkastet till Europols fleråriga programplanering 2026–2028. Hon inledde med att gratulera JPSG till beslutet om det rådgivande forumets sammansättning. Forumet kommer att vara ett viktigt verktyg även för Europol, framför allt för dess ombud för grundläggande rättigheter. Direktören uppmärksammade därefter Europaparlamentets och rådets överenskommelse om hur Europols mandat ska ändras för att stärka arbetet mot migrantsmuggling och människohandel. Det kommer att stärka det systematiska utbytet av relevant information mellan medlemsstaternas myndigheter och Europol samt stärka operativa verktyg såsom operativa arbetsgrupper (operational task force, OTF). Vidare innebär det att centrumet mot migrant-smuggling etableras som en permanent struktur inom Europol, att samarbetet med bl.a. Eurojust och Frontex främjas samt att överträdelser av unionens restriktiva åtgärder läggs till i listan över de former av brottslighet där Europol har behörighet att agera. För att kunna genomföra de nya uppgifterna får Europol ett betydande resurstillskott i form av ytterligare 50 anställda och totalt 50 miljoner euro t.o.m. 2027. Resurstillskottet kommer att behövas för att bl.a. finansiera operativa arbetsgrupper och utveckla byråns it-system. Sett till övrig strategisk verksamhet rapporterade direktören att Europol gjort ytterligare framsteg i genomförandet av byråns långsiktiga strategi, bl.a. i form av en ny strategi för Europols samarbete med privata parter. Arbete pågår även med ett första innovationsprojekt som utvecklas i den operativa sandlåda som direktören hade informerat om vid föregående JPSG-möte. Europols arbete påverkas fortfarande av EU:s politiska och lagstiftningsmässiga utveckling, t.ex. EU:s interoperabilitetsagenda och direktivet om informationsutbyte, men även den nya europeiska strategin för inre säkerhet. Europol har förberett för den gradvisa starten av EU:s in- och utresesystem, och byrån kommer att söka efter information i systemet efter förhandssamråd med EDPS. Direktören framhöll det fortsatt positiva samarbetet mellan Europol och EDPS. De har bl.a. haft en dialog om byråns behandling av datamängder i operativa arbetsgrupper kopplat till krypterade kriminella kommunikationsplattformar. Europol har där bl.a. besvarat frågor från EDPS om varför ett antal datamängder behövde behandlas för operativ analys. Byrån har utöver det vidtagit ytterligare åtgärder för att säkerställa att EU:s dataskyddsregler följs, inklusive de som rör känsliga kategorier av personer. Vidare har Europol genomfört cirka hälften av EDPS rekommendationer från 2024 om Europols sjukvårdscenters behandling av personuppgifter. Arbetet pågår även med att genomföra EDPS rekommendationer från tidigare år, framför allt de som rör genomförandet av en ny forensisk miljö och användningen av EU-system för reseuppgifter. Efter omfattande

samråd med EDPS har Europol också anpassat sin ansats för ärenden för gemensam operativ analys, i linje med EDPS råd om gemensamt personuppgiftsansvar. När det gäller Europols externa relationer ligger fokus fortsatt på EU:s grannskap, framför allt de Schengenassocierade länderna, Storbritannien samt länderna på västra Balkan och i det östliga partnerskapet. Stöd till Ukraina förblir prioriterat. MENA-regionen står också fortfarande högt på dagordningen, och där rapporterade direktören om en positiv utveckling i form av de samarbetsavtal som skrivits under med Egypten och Jordanien. Latinamerika är en annan prioriterad region och Europol har samarbetsavtal för strategiskt samarbete med flera länder i regionen. Kommissionen fortsätter att förhandla om internationella avtal mellan EU och vissa latinamerikanska länder för att möjliggöra utbyte av personuppgifter, och direktören välkomnade de avtal som nyligen hade skrivits under med Brasilien och Ecuador.

Direktören berörde även särskilt Europols nya hotbilda-bedömning i fråga om grov och organiserad brottslighet⁵. Det är en av Europols flaggskeppsrapporter som publiceras vart fjärde år. Rapporten visar att den organiserade brottsligheten ökar, anpassar sig snabbare än tidigare och har en alltmer destabiliserande verkan på hela samhället. Brottsligheten genererar olagliga vinster, vilket driver på våld och korruption. Den organiserade brottslighetens våldsansvändning ökar och även dess utnyttjande av unga förövare. Som svar på det har Europol inrättat en ny operativ arbetsgrupp (OTF Grimm), som leds av Sverige och som fokuserar på våld som en tjänst⁶ och rekrytering av unga till organiserad brottslighet. Direktören rapporterade även om utvecklingen inom ett antal brottsområden. När det gäller migrantsmuggling förblir landskapet komplext och dynamiskt, med smugglare som anpassar sina metoder och rutter. Smugglingen fortsätter att präglas av våld, och dokumentförfalskning är en viktig komponent i smugglingen. Europol fortsätter att stödja medlemsstaternas arbete mot migrantsmuggling inklusive i form av personal på plats i berörda länder. För ett mer effektivt arbete krävs ett snabbt informationsutbyte samt ökat samarbete med transit- och ursprungsländer. Europol investerar även i utvecklingen av sin plattform DigiNex, som tittar på de digitala aspekterna av smugglingen. På området it-brottslighet uppmärksammade direktören Europols nya hotbilda-bedömning av internetstödd organiserad brottslighet⁷ som fokuserar på handel och exploatering av personuppgifter. De stulna personuppgifterna utnyttjas på många olika sätt i kriminell verksamhet, t.ex. för manipulation, nätbedrägerier och sexuella övergrepp mot barn. Som exempel på operativa resultat på området it-brottslighet i närtid nämnde direktören bl.a. en insats som lett till att en av världens största pedofilplattformar tagits ned. När det gäller terrorism fortsätter den geopolitiska instabiliteten och den sociala polariseringen att påverka hoten. Våldsamma extremistiska grupper utnyttjar onlinemiljöer för att nå sårbara individer inklusive barn. Som svar stöder

⁵ EU Serious and Organised Crime Threat Assessment 2025 (EU-SOCTA), mars 2025.

⁶ Violence-as-a-Service innebär att kriminella nätverk lägger ut uppdrag som rör olika typer av grova våldsbrott på andra, inte sällan på unga personer.

⁷ Internet Organised Crime Threat Assessment (IOCTA), juni 2025.

Europol bl.a. aktiviteter för att identifiera och rapportera terrorisminnehåll på nätet. Unga radikaliserar kopplat till jihadistiska, högerextremistiska och hybridextremistiska ideologier. Man ser också en uppgång för nihilistiska våldsamma onlinenätverk, det s.k. 764-ekosystemet, som visar på konvergensen mellan terrorism, exploatering och digitala subkulturer. Europol har stärkt sitt arbete för att bekämpa missbruket av spel- och streamingplattformar, som har blivit allt viktigare verktyg för rekrytering och radikalisering. Direktören avslutade med några ord om Europols framtid. Tillsammans med kommissionen och medlemsstaterna bidrar Europol till en analys för att identifiera inom vilka områden byrån bäst kan säkerställa ett operativt mervärde för medlemsstaterna och sina partner. Kommissionen väntas presentera ett förslag till ändrat mandat för Europol i mitten av 2026. Laglig tillgång till uppgifter för brottsbekämpning är av hög prioritet, och kommissionen väntas presentera en teknisk färdplan för kryptering under 2026. Direktören avslutade med att tacka kommissionen för att den i sitt förslag till EU:s kommande fleråriga budgetram 2028–2034 har öronmärkt en betydande ökning av Europols resurser på upp till 3 miljarder euro.

Europolstyrelsens ordförande redogjorde därefter för styrelsens arbete sedan februari. Styrelsen har bl.a. antagit Europols konsoliderade verksamhetsrapport för 2024. I sammanhanget lovordade ordföranden bl.a. Europols arbete för att säkerställa att dataskyddsregler följs, byråns effektiva användning av resurser samt det operativa stöd som byrån gett medlemsstaternas berörda myndigheter trots den nuvarande geopolitiska situationen och en brottslighet i snabb utveckling. Styrelsen har även behandlat årsrapporten från Europols ombud för grundläggande rättigheter, som bekräftar byråns starka engagemang för att upprätthålla respekten för grundläggande rättigheter i all verksamhet. Ordföranden lyfte också arbetet för att öka transparensen i styrelsens arbete, bl.a. som svar på en utredning av Europeiska ombudsmannen och i ljuset av allmänhetens växande intresse för Europols arbete. Vid sitt möte i juni beslutade styrelsen att publicera mer detaljerade mötessammanfattningar fr.o.m. det mötet. I övrigt nämnde ordföranden bl.a. att styrelsen antagit en strategi för Europols samarbete med privata parter samt att styrelsen har antagit ett reviderat beslut om genomförande av Europolförordningens artikel 20.2a om gemensamma operativa analyser. Det reviderade beslutet inför konceptet gemensamt personuppgiftsansvar i behandlingen av personuppgifter samt tydliggör ansvarsfördelningen mellan Europol och medlemsstaterna. Även ordföranden berörde Europols framtid. Styrelsen har diskuterat frågan, och ordföranden hänvisade i sammanhanget till ett uttalande från de europeiska polischeferna i april som bl.a. betonar vikten av mer investeringar i innovation och ny teknik, av att stärka Europols digitala forensiska kapaciteter och innovationslabb, av att stärka byråns operativa kapacitet och framför allt rollen som informationsnav samt av ett stärkt samarbete mellan EU:s byråer på området rättsliga och inrikes frågor. I december 2025 kommer styrelsen bl.a. behandla Europols budget för 2026 och ett utkast till programdokument för 2027–2029, och JPSG:s medordförande är inbjudna till det mötet.

Efter presentationerna följde en debatt med JPSG-ledamöterna där inläggen besvarades löpande av en av Europolns biträdande direktörer och styrelseordföranden. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. migrantsmuggling, Europolns framtida roll, olaglig pyroteknik, styrelsens arbete för ökad transparens, Europolns samarbete med privata parter och tredjeländer, olaglig användning av drönare, samarbetet med techplattformar samt narkotikahandel, säkerheten vid EU:s hamnar och produktionen av syntetiska droger i Europa. Från riksdagens delegation ställde Petter Löberg (S) frågor om våldsamma onlinemiljöer, där man i Sverige den senaste tiden har sett en rad oprovocerade våldsdåd som kan kopplas till 764-nätverket och där en liknande trend kan anas i övriga Europa och världen över. Löberg (S) undrade hur Europol bedömer nuvarande situation, om byrån ser några utmaningar i det stöd byrån kan ge i kampen mot detta samt i vilken utsträckning Europol samarbetar med berörda myndigheter i tredjeländer, framför allt med USA och Kanada. Europolns biträdande direktör bekräftade att byrån är väl medveten om fenomenet inklusive 764, bl.a. tack vare svenska kollegor i Europol. Byrån arbetar aktivt med detta och en viktig aspekt är att öka kännedomen om fenomenet. Enligt direktören är det för vissa medlemsstater inte så tydligt att t.ex. ett barns självmord kan vara kopplat till ett kriminellt nätverk eftersom ingen onlineutredning genomförs. Det Europol hittills har gjort är att publicera ett underrättelsemeddelande för att uppmärksamma frågan och direktören nämnde även den nya operativa arbetsgruppen OTF Grimm där man bl.a. också samarbetar med USA och Kanada. Sammanfattningsvis behöver kännedomen om fenomenet öka, utredningar behöver inledas i medlemsstaterna och man behöver även se hur man kan använda DSA för att samarbeta med plattformar.

Sessionen om Europolns framtid inleddes med presentationer från en biträdande generaldirektör vid EU-kommissionens generaldirektorat för inrikes frågor och en av Europolns biträdande direktörer. Sessionen hölls i ljuset av kommissionens kommande förslag om att stärka Europolns mandat, i linje med vad som anges i de politiska riktlinjerna för nuvarande kommission om att göra Europol till en verklig operativ polisbyrå och mer än fördubbla dess personal över tid. Den biträdande generaldirektören vid kommissionen anförde att det övergripande syftet med den kommande översynen av Europolförordningen är att säkerställa att byrån har de kapaciteter som behövs för att bekämpa gränsöverskridande brottslighet samt för att ge ytterligare stöd till europeiska utredningar och rättsliga förfaranden. Det handlar också om att byrån ska kunna bidra med sin expertis, bl.a. när det gäller forensiska verktyg men även it-kapaciteter för att analysera data. En viktig princip för översynen är att den sker inom ramen för fördragets begränsningar. Kommissionen vill inte skapa en byrå som ersätter eller tar över vissa uppgifter från nationell nivå. Europol ska inte tilldelas någon verkställande befogenhet utan ska förbli en byrå till stöd för medlemsstaterna. De aspekter som kommissionen bl.a. tittar på i översynen är att optimera möjligheten att utbyta information för att ge medlemsstaterna ännu fler incitament att dela information med Europol samt att stärka Europolns operativa kapaciteter och möjlighet att stödja medlems-

staternas utredningar, framför allt inom ramen för operativa arbetsgrupper. Det handlar även om att säkerställa att Europol har kapacitet att svara på medlemsstaternas delvis olika behov, från behov av dataanalys och ny kriminalteknik till att byrån skickar experter till medlemsstaterna. Byrån måste därför kunna bygga expertis inom kritiska områden samt utveckla AI-verktyg, dekrypteringsverktyg och kapacitet för biometrisk analys. Dessutom behöver Europol kunna rekrytera och behålla rätt kompetens. Kommissionen genomför nu ett öppet samråd om den kommande översynen och presenterar inom kort en utvärdering av nuvarande förordning. Resultatet kommer att föras in i en konsekvensbedömning som ska stödja kommissionens förslag som kommer i juni 2026.

Europols biträdande direktör inledde sin presentation med att hänvisa till att den organiserade brottsligheten ändrat karaktär i jämförelse med för tio år sedan, vilket innebär nya utmaningar, t.ex. med tanke på att dagens brottslighet alltid har en onlinedimension. Direktören hänvisade till de europeiska polischefernas tydliga budskap om att man vill se en byrå som är mer operativ i sitt stöd men inte operativ i sitt befäl. Det handlar därför om att förstärka medlemsstaternas arbete och inte ersätta det. Europol ska inte få några tvingande befogenheter som går emot artikel 88 i EUF-fördraget. För att stärka byråns operativa stöd behöver man utveckla arbetet som rör information, innovation och interoperabilitet. Byråns roll som informationsnav bör utvecklas för att byrån ska kunna samla in, behandla och analysera data samt förenkla tillgången till den, kunna behandla stora och komplexa datamängder samt fungera som ingång för information från privata parter. Direktören betonade Europols roll i att föra ihop fragmenterad information för att se kopplingar och sammanföra personer i team. Tillgången till information måste bli snabbare och tydligare, och det handlar även om att kunna sortera bort information som inte behövs. Vidare behöver man fördjupa samarbetet med andra EU-byråer samt utvidga samarbetet med nära grannar och med tredjeländer. Kapaciteten när det gäller teknik och innovation måste även stärkas för att Europol ska kunna stödja nationella myndigheter. Beroendet av externa parter på området måste minska och därför diskuteras en molntjänst inom EU. För allt detta behövs resurser och förtroende, där bl.a. JPSG spelar en viktig roll. När det gäller resurser är Europol tacksam för att kommissionen föreslagit att byråns resurser ska stärkas.

Därefter hölls en debatt med JPSG-ledamöterna där inläggen besvarades av den biträdande generaldirektören och den biträdande direktören. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. på vilket sätt Europols operativa kapacitet ska stärkas, vikten av tillsyn och medborgarnas förtroende, behovet av att stärka byråns tekniska kapacitet och byråns möjligheter att bekämpa bl.a. hybridhot. Gemensamt för de ledamöter som yttrade sig var att de instämde i behovet av att stärka Europols mandat och resurser, men att byrån ska behålla sin stödjande och samordnande karaktär och att det stärkta mandatet måste åtföljas av starkt demokratisk tillsyn.

Sessionen om dataskydd inleddes med en presentation från EDPS som fokuserade på hans huvudsakliga lärdomar från tillsynen av Europol sedan 2019. EDPS anförde att Europol har fått betydande nya uppgifter under de senaste åren. EDPS gör en noggrann kontroll av byråns användning av de nya uppgifterna, som bl.a. omfattar behandling av stora och komplexa datamängder, insamling av information från öppna källor inklusive sociala medier, utveckling och användning av AI-verktyg för operativa syften, direkt samarbete med nationella polismyndigheter genom gemensamma analyser i utredningar samt Europols informationsutbyte med privata parter. De nya uppgifterna syftar till att stärka Europols operativa kapacitet och till att optimera byråns verktyg och resurser. Samtidigt har detta en stor inverkan på individers fri- och rättigheter och väcker frågor om ansvarsutkrävande. EDPS erfarenheter visar att Europol är väl medveten om detta och om behovet av att säkerställa korrekt tillämpning av dataskyddsreglerna. Europol arbetar för närvarande på att införa innovativa metoder enligt den reviderade Europolförordningen från 2022. Enligt EDPS har dock dataskyddsåtgärder och dataskyddsbestämmelser i den reviderade förordningen ännu inte genomförts. Som exempel använder Europol ännu inte fullt ut de nya regler och villkor som gäller för behandling av okategoriserade personuppgifter. Det finns också bestämmelser i förordningen som inte utnyttjas i den omfattning som förutsågs. Det gäller t.ex. behandling av personuppgifter för forsknings- och innovationsprojekt, där EDPS hittills endast underrättats en gång. Enligt EDPS krävs därför ytterligare arbete för att fullt ut genomföra Europolförordningen i överensstämmelse med dataskyddsreglerna. EDPS bidrar i arbetet genom bl.a. förhandssamråd. Enligt EDPS är dataskydd *by design* en proaktiv princip som kräver en tidig analys av vilka konsekvenser Europols nya behandling av personuppgifter kan ha på individers fri- och rättigheter. Baserat på EDPS råd har Europol utvecklat en robust metod som förbättrat konsekvensbedömningar avseende dataskydd. Europol har nu en konsekvent ansats för att bedöma om en ny behandlingsprocess är riskabel ur dataskyddshänseende. Det ökade antalet förhandssamråd med EDPS visar att ansatsen fungerar och understryker behovet av en grundlig dataskyddskontroll innan personuppgiftsbehandling inleds. EDPS yttranden efter förhandssamråden lämnas alltid inom den rättsliga tidsfristen, och rör bl.a. hur Europol samlar in och analyserar kryptovalutadata, utveckling av nya AI-verktyg för utredning, insamling av information från öppna källor från privata parter samt byråns förfrågningar i VIS och in- och utresesystemet med användning av biometriska uppgifter. EDPS råd till Europol lämnas inte endast genom formella yttranden utan också via en löpande dialog som inkluderar Europols dataskyddsfunktion. Europols konsekvensbedömningar avseende dataskydd är även kopplade till de nationella dataskyddsmyndigheternas arbete, vilket bekräftar betydelsen av EDPS samarbete med dessa. EDPS lyfte även fram betydelsen av samarbetet med de nationella dataskyddsmyndigheterna inom ramen för EDPS årliga revisioner och när EDPS tar ställning till medborgares klagomål mot Europol om byråns behandling av deras personuppgifter. EDPS avslutade med att

betona att tillsynen av Europol, i ljuset av att Europol i framtiden föreslås få en utvidgad roll, måste följa utvecklingen av byråns nya roll.

Under samma session redogjorde därefter Europols dataskyddsombud för sitt arbete. Ombudet är Europols interna oberoende tillsynsperson för dataskydd och har till sin hjälp en dataskyddsfunktion som han är chef för. Enligt ombudet har Europol numera det mest omfattande interna regelverket för dataskydd inom hela EU-systemet, som samlar alla dataskyddsskyldigheter och täcker såväl operativa som administrativa personuppgifter. Ombudet tackade i sammanhanget för EDPS konstruktiva återkoppling i det arbetet. Vidare vittnade ombudet om en fortsatt hög arbetsbelastning inklusive det som rör samrådet med EDPS. Sedan kravet på förhandssamråd med EDPS infördes har Europol tagit emot 31 sådana yttranden från EDPS, vilket är det högsta antalet bland alla EU:s byråer på området rättsliga och inrikes frågor. Enligt den reviderade Europolförordningen från 2022 kan Europol i brådskande fall behandla personuppgifter innan EDPS lämnat sitt yttrande. Det inträffade t.ex. senast i en insats för att bekämpa cyberbrott, och behandlingen sker då under dataskyddsombudets tillsyn. Fullständiga siffror för antalet DSAR under 2025 är ännu inte tillgängliga, men man ser en fortsatt ökning. Varje sådan förfrågan ägnas största uppmärksamhet och kräver samråd med medlemsstater, tredjeländer och Europols operativa center.

Slutligen gavs en av Europols biträdande direktörer utrymme att kommentera vad som sagts av de två föregående talarna. Direktören anförde att Europol och EDPS de senaste åren hittat ett bra samarbete som tar dataskydd i beaktande samtidigt som Europol får möjlighet att bedriva operativt arbete. Byrån har hittills genomfört 87 procent av det totala antalet rekommendationer man har tagit emot från EDPS. Vissa olösta rekommendationer beror bl.a. på att tekniken ännu inte finns eller används. Direktören betonade vikten av de regelbundna möten på olika nivåer som hålls vid sidan av Europols formella rapporter, där Europol och EDPS gemensamt hittar en väg för att utveckla saker i överensstämmelse med dataskyddsregler. Antalet DSAR växer och Europol har tagit emot över 3 700 förfrågningar de senaste åren. Av dem är 15 klagomål, varav 6 lett till en tillrättavisning från EDPS, bl.a. med hänvisning till att Europol inte har svarat tillräckligt snabbt. Arbetsbördan för Europols dataskyddsfunktion är hög, med ca 40 DSAR i månaden som måste besvaras i tid. När det gäller vad EDPS uttalade om dataskydd *by design* anförde den biträdande direktören att han i framtiden vill se dataskydd *by default*, där man i processen för utveckling och användning av verktyg bygger i regelbundna hållpunkter för EDPS att kontrollera dataskydd. I framtiden önskar direktören även se mer fokus på kvalitet framför kvantitet i dataskyddstillsynen av Europol. Komplexiteten i inspektionstillsynen måste minska och hastigheten öka. Teknikutvecklingen för AI-verktyg är snabb, vilket innebär att samrådet med EDPS ibland kan ta längre tid än ett verktygs innovationscykel även om EDPS svarar inom de rättsliga tidsfristerna.

Efter presentationerna följde en debatt med JPSG-ledamöterna där inläggen besvarades av EDPS samt av Europols dataskyddsombud och biträdande

direktör. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. tillsynen av användningen av AI-verktyg, Europols överföring av personuppgifter till tredjeländer, behandlingen av biometriska uppgifter för att bekämpa migrantsmuggling, Europols informationsutbyte med Frontex samt Europols samarbete med företag där bl.a. Europols nya verktyg för ansiktsgenkänning berördes.

Vid mötet hölls även en session om skyddet av grundläggande rättigheter där Europols ombud för grundläggande rättigheter redogjorde för sitt arbete. Ombudet inledde med att välkomna JPSG:s beslut om utnämning av medlemmar till det nya rådgivande forumet. Forumet är av stor vikt för ombudet och han ser fram emot ett bra samarbete med det. Ombudet har i sitt arbete i allt större utsträckning kunnat förlita sig på det aktiva deltagandet från Europols personal, och han framhöll det goda samarbetet med byråns olika avdelningar. I sin årsrapport för 2024 konstaterade ombudet att det inte hade skett några överträdelser av grundläggande rättigheter, men ombudet lämnade ett antal kommentarer för att minska framtida risker och öka transparensen i Europols arbete. Ombudet hade ännu inte funnit några överträdelser under 2025 men betonade att det snabbt föränderliga omvärldsläget kan komma att påverka de råd som ombudet ger till byrån om samarbetsavtal med tredjeländer och partner i en mer restriktiv riktning. Under året har ombudet blivit rådfrågad om ramverket för Europols samarbetsavtal och har även suttit med som observatör under förhandlingar med tredjeländer. När det gäller Europols samarbete med privata parter betonade ombudet vikten av försiktighet för att inte öka risken att man bryter mot grundläggande rättigheter. I en alltmer digitaliserad värld ökar efterfrågan på verktyg inklusive AI-utveckling för att kunna behandla stora datamängder. Ombudet rådfrågas alltid om AI-verktyg, såväl inför utvecklingen av ett sådant som om den färdigutvecklade produkten. Sammanfattningsvis anförde ombudet att även om risken för att Europols personal bryter mot grundläggande rättigheter förblir liten krävs fortsatt vaksamhet. Den geopolitiska situationen och den snabba AI-utvecklingen gör det svårt att konsekvent upprätthålla grundläggande rättigheter i de externa relationerna och i tillämpningen av modern teknik. Därefter hölls en kortare debatt med JPSG-ledamöterna och ombudet för grundläggande rättigheter. Ledamöternas inlägg rörde bl.a. samarbetsavtal med tredjeländer, ny teknik och AI-verktyg samt samarbetet med civilsamhället.

Riksdagens delegation hade inte skickat några skriftliga frågor till Europol inför mötet eller några skriftliga kommentarer till utkastet till Europols fleråriga programplanering. Däremot hade delegationen skickat in en uppsättning muntliga frågor till Europol inför mötet, om Europols bidrag i arbetet med att bekämpa våldsamma onlinemiljöer, som ställdes av Petter Löberg (S) vid mötet. De inskickade muntliga frågorna återfinns i bilaga 4. Instrumentet muntliga frågor är ett sätt för delegationerna att ge Europol en förvarning om vilka frågor en delegation eller ledamot ämnar ställa under ett kommande möte, för att öka sannolikheten att få ett mer utvecklat svar av Europol vid mötet.

4.2.1 Delegationens uppföljning av mötet

Vid delegationens sammanträde den 27 november delade de ledamöter som deltagit vid mötet med sig av sina reflektioner. Även detta möte upplevdes som relativt välfungerande. De frågor som delegationen ställde vid mötet, om våldsamma onlinemiljöer, var även tema för delegationens seminarium i riksdagen i juni. Delegationen konstaterade att man med fördel även i framtiden kan koppla frågor till Europol till vad som berörs vid delegationens seminarier.

4.3 JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter

Genom den reviderade Europolförordning som trädde i kraft den 28 juni 2022 infördes framför allt ett antal nya och ändrade bestämmelser för Europol, men den innebar också vissa nyheter för JPSG:s del. En av dem är det rådgivande forum för grundläggande rättigheter som JPSG ska inrätta enligt förordningens nya artikel 52a.

Artikel 52a

Rådgivande forum

1. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska inrätta ett rådgivande forum som på begäran ska bistå gruppen med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter.

Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen och den verkställande direktören får samråda med det rådgivande forumet i alla frågor som rör grundläggande rättigheter.

2. Den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen ska besluta om det rådgivande forumets sammansättning, dess arbetsmetoder och hur information ska översändas till det rådgivande forumet.

JPSG:s arbete med att inrätta forumet inleddes hösten 2022. I mars 2023 fattades beslut om att inrätta en arbetsgrupp inom JPSG med uppdrag att utarbeta ett förslag till ändringar av arbetsordningen för att inrätta forumet, och i oktober samma år kunde arbetsgruppen enas om ett förslag. Vid sitt möte i februari 2024 kunde JPSG anta de förändringar av arbetsordningen som arbetsgruppen föreslagit. Den reviderade arbetsordningen framgår av bilaga 2. Bestämmelserna om forumet finns i en bilaga till arbetsordningen och anger övergripande principer för forumet, dess sammansättning, utnämning av medlemmar, arbetsmetoder, resurser, tillgång till information och forumets aktiviteter. Där anges bl.a. att forumet på förfrågan ska bistå JPSG med oberoende rådgivning i frågor som rör grundläggande rättigheter i enlighet med artikel 52a i Europolförordningen. Forumet ska bestå av upp till elva individer eller representanter för relevanta byråer och organ på EU-nivå och nationell nivå, internationella och mellanstatliga organisationer, akademien och civilsamhällesorganisationer på området grundläggande rättigheter och brottsbekämpning. EU:s byrå för grundläggande rättigheter ska bjudas in att delta i forumet. För att bli aktuell

för medlemskap i forumet krävs dokumenterade kvalifikationer, expertkunskaper eller yrkeserfarenhet på området grundläggande rättigheter och brottsbekämpning. JPSG ska besluta om vilka organisationer eller individer som ska ingå i forumet, på grundval av ett förslag från JPSG:s ordförandetrojka. Forumet ska anta regler för det interna arbetet inom tre månader från att det har utsetts. Forumets medlemmar ska utse en ordförande och eventuellt en vice ordförande. Ordföranden kan bjudas in till JPSG-möten. JPSG-ledamöter kan be forumet om råd skriftligen, och Europolts verkställande direktör kan be forumet om råd genom att skicka en skriftlig förfrågan till dess ordförande. Forumet ska sammanträda på distans och medlemmarnas arbete i forumet är oavlönat (pro bono).

Efter JPSG-mötet i februari 2024 har en process pågått för att utse medlemmar till forumet. I juni 2024 publicerade JPSG:s medordförande en inbjudan för att inhämta intresseanmälningar från relevanta byråer och organ på EU-nivå och nationell nivå, internationella och mellanstatliga organisationer, akademiska och civilsamhällesorganisationer om att ingå i forumet. Det resulterade i totalt sex intresseanmälningar (från fyra individer och två organisationer eller motsvarande). Avsikten var att JPSG skulle fatta beslut om medlemmar till forumet vid sitt möte i november 2024. Trojkan beslutade dock att skjuta upp JPSG:s beslut till nästkommande möte eftersom man ansåg att antalet intresseanmälningar var för litet. I slutet av november samma år publicerade medordförandena därför en ny inbjudan för att inhämta intresseanmälningar, vilken resulterade i totalt 14 intresseansökningar (från elva individer och tre organisationer eller motsvarande) inklusive de ansökningar som inkommit inom ramen för den första utlysningssrundan. Ambitionen var att JPSG skulle fatta beslut om utnämning av medlemmar vid JPSG-mötet i februari 2025. Trojkan valde dock att skjuta upp JPSG:s beslut om utnämning även vid det mötet, denna gång med hänvisning till att trojkan inte kunnat nå konsensus om vilka medlemmar man skulle föreslå. Baserat på diskussionerna vid trojkamötet i februari 2025 och ett efterföljande skriftligt samråd inom trojkan lyckades trojkan enas om ett förslag om vilka medlemmar som ska utses till forumet. Förslaget skickades ut till JPSG-delegationerna inför kontrollgruppens möte i november 2025. Vid det mötet kunde JPSG med konsensus och utan diskussion anta trojkans förslag till tio medlemmar att utse till forumet, där samtliga utses i egen kapacitet och inte som en representant för någon organisation eller motsvarande. I enlighet med JPSG:s arbetsordning kommer även EU:s byrå för grundläggande rättigheter att bjudas in att delta i forumet. Medlemmarnas mandatperiod inleddes den 1 december 2025 och löper ut samtidigt som Europaparlamentets innevarande valperiod i juli 2029. Nästa steg i arbetet är bl.a. att forumet antar regler för det interna arbetet, vilket ska ske inom tre månader från att forumet har utsetts.

Exakt hur arbetet i forumet kommer att bedrivas torde klargöras först när forumet har antagit sina interna regler och när det tagit emot sin första förfrågan om råd. Först när forumet har varit igång en tid bör det gå att bilda sig en uppfattning om dess arbetsbelastning och närmare arbetsformer.

Riksdagsdelegationen har varit aktiv i arbetet med att formulera de övergripande bestämmelserna för det rådgivande forumet. Delegationens ordförande deltog i arbetsgruppen som ansvarade för att ta fram ett förslag i frågan och ledde, tillsammans med Europaparlamentets medordförande, arbetsgruppen under vårterminen 2023. Mer information om arbetet med och bestämmelserna för forumet, inklusive delegationens ställningstaganden om forumet, fram t.o.m. 2024 finns i delegationens redogörelser för verksamheten 2023 respektive 2024.

5 Delegationens reflektioner om verksamheten under valperioden

Delegationen önskar på samma sätt som i sin redogörelse för verksamheten 2021 göra ett antal övergripande reflektioner om delegationens och JPSG:s verksamhet under den gångna valperioden.

I jämförelse med föregående valperiod, där en inte försumbar andel av JPSG:s fokus ägnades åt diskussioner om dess arbetsordning, anser delegationen att JPSG:s verksamhet under denna valperiod präglats av ett större fokus på JPSG:s huvuduppgift att granska Europol, även om JPSG under denna period ägnat tid åt att utarbeta och enas om bestämmelser för det rådgivande forumet för grundläggande rättigheter. Delegationen konstaterar att kvaliteten på JPSG:s möten successivt har förbättrats under perioden och framför allt sedan det möte som riksdagen var medordförande för i Stockholm i mars 2023. En bidragande faktor till att mötena har förbättrats kan även vara att JPSG återgick till fysiska möten hösten 2022 efter att ha sammanträtt digitalt under coronapandemin.

När det gäller delegationens verksamhet under valperioden präglades den fr.o.m. oktober 2022 t.o.m. 2023 av förberedelser och genomförandet av riksdagens medordförandeskap för JPSG med anledning av Sveriges EU-ordförandeskap vårterminen 2023. Medordförandeskapet innebar att ordföranden för riksdagens JPSG-delegation var medordförande för JPSG tillsammans med Europaparlamentets medordförande under hela den perioden, inklusive för det JPSG-möte som hölls i riksdagen i mars 2023. Delegationens ordförande deltog även för JPSG:s räkning vid Europolstyrelsens möte i Stockholm i juni 2023. Även om delegationens ordförande var den som formellt hade uppdraget som medordförande var i största möjliga mån hela delegationen involverad i förberedelserna och genomförandet av medordförandeskapet och mötet i riksdagen. Delegationens sammantagna bedömning är att medordförandeskapet och JPSG:s möte i riksdagen var framgångsrika. Medordförandeskapet har dessutom bidragit till att ge delegationen en fördjupad inblick i såväl JPSG:s som Europols styrning och verksamhet. Det har också inneburit att delegationen har skapat värdefulla kontakter som har kommit till användning även efter medordförandeskapet. En mer utförlig redogörelse för delegationens erfarenheter och reflektioner om medordförandeskapet finns i delegationens redogörelse för verksamheten 2023.

En annan fråga som präglat delegationens arbete under valperioden, även det främst fr.o.m. oktober 2022 t.o.m. 2023, är arbetet med att inrätta JPSG:s rådgivande forum för grundläggande rättigheter. Delegationen var aktiv i arbetsgruppen om forumet, dels i det inledande arbetet med att få arbetsgruppen på plats och genom att delta i formuleringen av bestämmelserna, dels med att lämna in skriftliga ändringsförslag och bidra till att finna rimliga kompromisser i fråga om sluttextern. I det arbetet försökte delegationen säkerställa att de

ändringar som gjordes av arbetsordningen för att inrätta forumet var rationella, begränsade och inte kostnadsdrivande, och i enlighet med en transparent process för att nå en lösning som hade utsikter att få brett stöd av JPSG. Med det ville delegationen öka chanserna för JPSG att fokusera på sin kärnuppgift att kontrollera Europols verksamhet i stället för att diskutera sina interna regler. Detta var även bakgrunden till delegationens aktivitet i tidigare diskussioner om arbetsordningen. Delegationen vidhåller att den text som arbetsgruppen enades om, och som sedan februari 2024 ingår i JPSG:s arbetsordning, är balanserad och proportionerlig samt i stor utsträckning överensstämmer med delegationens synpunkter och ändringsförslag. Delegationen välkomnar att JPSG nu har fattat beslut om vilka medlemmar som ska ingå i forumet. Först när forumet har varit igång en tid bör det kunna gå att bilda sig en närmare uppfattning om dess verksamhet samt om hur arbetsordningens bestämmelser om forumet tillämpas i praktiken.

Sedan 2024 har delegationens verksamhet återfått en mer normal prägel, vilket bl.a. avspeglas i ett lägre antal interna sammanträden och att tid kunnat frigöras till andra aktiviteter såsom att anordna seminarier i riksdagen.

Ledamöter ur delegationen har under valperioden deltagit vid samtliga JPSG:s möten med undantag för vårmötet 2024. I regel har delegationen deltagit med fyra ledamöter vid respektive möte, i enlighet med det maximala antal ledamöter som varje nationellt parlament har i JPSG. Vid vissa möten har en till två suppleanter i delegationen deltagit i en ledamots eller ledamöters ställe. Delegationen anser att det är en bra ordning att med viss regelbundenhet ge också suppleanter möjlighet att delta vid JPSG:s möten, för att bredda kunskapen och erfarenheten i delegationen.

Även denna valperiod har delegationen använt sig av olika verktyg i kontrollen av Europol. Den har regelbundet skickat skriftliga frågor till Europol, framför allt inför men även frikopplat från ett JPSG-möte, ställt muntliga frågor vid JPSG-möten samt skickat in muntliga frågor till Europol i förväg inför möten i syfte att få ett mer utförligt svar vid mötet.

Delegationen har även fortsatt sin ambition att höja sin kunskap om Europol och de frågor som faller inom byråns mandat, som ett led i att kunna utföra sitt uppdrag att kontrollera Europol genom JPSG. I linje med det och i likhet med föregående valperiod gjorde delegationen ett studiebesök vid Europols högkvarter i Haag i början av valperioden. Syftet med det besök som delegationen gjorde i februari 2023 var att ge delegationen fördjupad kunskap om Europols organisation och verksamhet. Besöket motiverades även av delegationens ansvar som medordförande för JPSG vårterminen 2023 och som värd för JPSG-mötet i mars samma år. Delegationen anser att studiebesöket gav den såväl fördjupad kunskap om Europols organisation och operativa verksamhet som värdefulla insikter om JPSG:s roll. Detta var av stort värde för delegationen i förberedelserna för medordförandeskapet och även för delegationens arbete i JPSG efter det. Delegationen önskar därför upprepa sin rekommendation om att delegationen gör ett studiebesök vid Europol i början av varje valperiod.

Delegationens kunskapshöjande ambitioner omfattar även att öka kunskapen om hur brottsbekämpande myndigheter i Sverige samarbetar med Europol. För att öka kunskapen om Europolstyrelsens arbete bjöd delegationen in Sveriges dåvarande företrädare i styrelsen till sitt sammanträde i januari 2025. Delegationen anser att det besöket var mycket värdefullt, för att få en fördjupad förståelse för de frågor som styrelsen hanterar och de frågor som Sverige driver i styrelsen samt som förberedelse för kommande JPSG-möten. Delegationen planerar ett liknande besök i januari 2026, och rekommenderar att delegationen överväger att fortsätta med denna praxis även kommande valperiod. Delegationen har också anordnat seminarier i riksdagen för att öka såväl delegationens som andra riksdagsledamöters kunskap om aktuella frågor som är kopplade till Europols mandat inklusive samarbetet mellan nationella brottsbekämpande myndigheter och Europol. Delegationen bör även framgent anordna sådana kunskapshöjande seminarier i riksdagen. Ämnen för seminarierna kan med fördel kopplas till de frågor som delegationen ställer till Europol i samband med eller frikopplat från JPSG-möten. Vad som avhandlas vid JPSG-möten kan i sig även ge delegationen inspiration till val av ämne för ett seminarium.

Under valperioden har delegationen på olika sätt försökt bidra till att förbättra JPSG-mötenas kvalitet och till att kontrollgruppen kan fullgöra sitt uppdrag i enlighet och i full överensstämmelse med EU-talmanskonferensens beslut om att inrätta JPSG, Europolförordningen och kontrollgruppens arbetsordning. Det har under valperioden bl.a. skett inom ramen för delegationens förberedelser och genomförande av riksdagens medordförandeskap för JPSG 2023 och i dess deltagande i arbetet med att utarbeta bestämmelser för JPSG:s rådgivande forum. Vidare lämnade delegationen efter JPSG-mötet i november 2024 rekommendationer till JPSG:s medordförande, om att säkerställa att EDPS får tillräcklig tid att redogöra för sin tillsyn vid JPSG-möten och om att undvika förinspelade videomeddelanden vid mötena. På tjänstemannanivå har delegationssekretariatet regelbundet delat med sig av erfarenheterna från riksdagens medordförandeskap för JPSG inklusive planeringen av JPSG-mötet i riksdagen till kommande medordförandeparlament. Detta tjänstemannautbyte kan sägas ligga i linje med vad delegationen föreslog i sin redogörelse om verksamheten 2023, om att JPSG på tjänstemannanivå tar fram en skriftlig arbetsrutin inklusive tidsplan inför JPSG-möten baserat på vad som anges i JPSG:s arbetsordning för att underlätta planeringen inför ett JPSG-möte. Ingenting tyder på att en sådan gemensam skriftlig rutin har tagits fram ännu.

Delegationen hoppas att den tendens den ser till bättre kvalitet på JPSG:s möten, med ett större granskningsfokus, håller i sig. I likhet med vad delegationen tidigare har uttalat bör JPSG undvika att återfalla i långdragna diskussioner om interna procedurfrågor eftersom det riskerar att ta fokus från JPSG:s kärnuppgift att kontrollera Europol. I sammanhanget noterar delegationen att möjligheten att anta slutsatser från JPSG:s möten lyftes vid mötet i JPSG:s ordförandetrojka i november 2025, och att trojkan preliminärt kommer att titta närmare på frågan framöver. Europolförordningen och arbetsordningen

innehåller redan i dag en möjlighet för JPSG att sammanställa sammanfattande slutsatser om den politiska övervakningen av Europol's verksamhet, inbegripet icke-bindande specifika rekommendationer till Europol. JPSG har dock hittills aldrig utnyttjat denna möjlighet, och det närmaste man kommer ett slutdokument är den sammanfattning som medordförandena vanligtvis sammanställer om vad som diskuterats vid ett möte. Utan att föregripa ett eventuellt kommande ställningstagande i frågan anser delegationen att JPSG även framöver bör undvika att anta den typ av slutsatser som anges i Europolförordningen och arbetsordningen. Enligt delegationen är det svårt att se vilket mervärde det skulle ha, och delegationen noterar i sammanhanget att antagandet av sådana sammanfattande slutsatser kräver konsensusbeslut av JPSG.⁸ Om det blir aktuellt att anta slutsatser å JPSG:s vägnar anser delegationen att det finns en betydande risk att det huvudsakliga fokuset vid ett möte blir att försöka enas om en text, vilket riskerar att försämra kvaliteten på debatterna vid mötet och ta fokus från kontrollen av Europol. Med det sagt är det viktigt att även framgent värna efterlevnaden av den arbetsordning som JPSG har enats om. Delegationen ser i dagsläget inget behov av att ändra den nu gällande arbetsordningen. Om frågan om en ny översyn av arbetsordningen skulle väckas bör delegationen dock bidra i det arbetet för att säkerställa att JPSG har rätt verktyg till sitt förfogande för att kunna fullgöra sina uppgifter på bästa sätt, att kontrollgruppens grundkaraktär och grunduppgift bibehålls samt att inga nya potentiellt resurskrävande processer eller verktyg utan tydligt mervärde införs. I likhet med den lärdom som delegationen drog av bl.a. arbetet med att utforma bestämmelser för JPSG:s rådgivande forum bör delegationen i en sådan eventuell översyn vara aktiv från ett tidigt stadium och genom hela processen samt formulera tydliga skriftliga förslag.

⁸ I enlighet med artikel 4.1(e) i arbetsordningen som anger att JPSG i princip ska anta sina beslut med konsensus ("The JPSG shall adopt its decisions, in principle, by consensus.").

BILAGA 1**Riksdagens JPSG-delegation 2025**

Delegationen består av fyra ordinarie ledamöter och fyra suppleanter. Riksdagen valde ledamöter och suppleanter till delegationen till den gemensamma parlamentariska kontrollgruppen för Europol den 11 oktober 2022 för valperioden 2022–2026 (prot. 2022/23:5).

Vid ett konstituerande sammanträde den 11 oktober 2022 valde delegationen Adam Martinen (SD) till ordförande och Petter Löberg (S) till vice ordförande. Det gjordes inga ändringar i delegationen under 2025.

Ledamöter och suppleanter vid utgången av 2025*Ordinarie ledamöter*

Adam Martinen (SD), ordförande

Petter Löberg (S), vice ordförande

Mikael Damsgaard (M)

Anna Wallentheim (S)

Suppleanter

Katja Nyberg (SD)

Mattias Vepsä (S)

Ludvig Ceimertz (M)

Sanna Backeskog (S)

Ledamöter och suppleanter valda den 11 oktober 2022*Ordinarie ledamöter*

Adam Martinen (SD), ordförande

Petter Löberg (S), vice ordförande

Mikael Damsgaard (M)

Anna Wallentheim (S)

Suppleanter

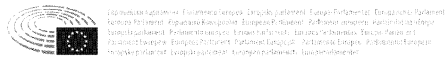
Katja Nyberg (SD)

Mattias Vepsä (S)

Louise Meijer (M)

Sanna Backeskog (S)

BILAGA 2
JPSG:s arbetsordning (reviderad den 19 februari 2024)

**RULES OF PROCEDURE
OF THE JOINT PARLIAMENTARY SCRUTINY GROUP ON
EUROPOL**

PREAMBLE

The Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, having regard to:

- Article 88 of the Treaty on the Functioning of the European Union,
- Protocol No 1 to the Treaties on the Role of National Parliaments in the European Union,
- Regulation (EU) 2016/794 of the European Parliament and of the Council of 11 May 2016 on the European Union Agency for Law Enforcement Cooperation (Europol), hereinafter referred to as the “Europol Regulation”, applicable as of 1 May 2017,

and in accordance with the Conclusions of the Conference of Speakers of the European Union Parliaments at its meetings of 22-24 May 2016 in Luxembourg and of 23-24 April 2017 in Bratislava,

adopted these Rules of Procedure on 19 March 2018 in Sofia, Bulgaria, revised them on 23 September 2019 and on 26 October 2021 in Brussels, Belgium.

ARTICLE 1: TASKS AND COMPETENCE

The tasks and competence of the Joint Parliamentary Scrutiny Group are enshrined in the Europol Regulation, in particular in Article 51.

ARTICLE 2: COMPOSITION

2.1 Members

(a) Each national Parliament shall be represented by a maximum of four members in the JPSG.¹
In the case of bicameral parliaments each Chamber shall have the right to nominate up to two

¹ Please take note of the Protocol on the participation by the Danish Parliament in the JPSG (Addendum)

members to the JPSG. The European Parliament shall be represented by a maximum of 16 members in the JPSG.²

The number of members nominated by each Parliament/Chamber shall not affect the equality of Parliaments/Chambers. Each Parliament/Chamber may nominate substitute members to replace full members in case of absence.

(b) Members of the JPSG shall be selected individually by each Parliament/Chamber, bearing in mind the necessity to ensure substance matter expertise as well as long-term continuity. Where possible, members of the JPSG shall be nominated for the duration of their parliamentary mandate.

2.2 Observers

The JPSG may decide to invite, on an ad hoc basis and for specific points on the agenda, observers from the list of international organisations or third countries with which Europol has concluded agreements.

Observers shall not have the right to take part in the decision-making.

2.3 Representatives of Europol, guests and experts

Pursuant to the Europol Regulation, and in particular Article 51, the Chairperson of the Management Board, the Executive Director or their Deputies, and the European Data Protection Supervisor (EDPS) shall appear before the JPSG at its request. The JPSG may decide, where appropriate, to invite to its meetings guests and experts with experience relevant to its competence and tasks.

ARTICLE 3: PRESIDENCY AND MEETINGS

3.1 Presidency

The JPSG shall be presided jointly by the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament, the latter represented by the Chair of the competent committee (Co-Chairs).

When the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union is not taking part in the Europol Regulation, the JPSG shall be presided jointly by the Parliament of the Member State previously holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament.

3.2 Presidential Troika

The Presidential Troika of the JPSG shall consist of the heads of delegations of the current, preceding and following Presidency Parliaments and of the European Parliament.

3.3 Secretariat

² This shall be without prejudice to the transferability of seats between chambers of a parliament, when agreed.

The JPSG Secretariat shall be provided by the Presidential Troika. The Secretariat shall assist the Co-Chairs and Presidential Troika in their respective tasks and competences. It shall also fulfil administrative tasks i.a. prepare and communicate the documents for each meeting to JPSG members.

3.4 Frequency and place of meetings

The JPSG shall meet twice a year. In the first half of the year, the JPSG shall meet in the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union. In the second half of the year, the JPSG shall meet in the European Parliament in Brussels.

3.5 Extraordinary meetings

If necessary, extraordinary meetings can be convened upon agreement of the Parliament of the Member State holding the rotating presidency of the Council of the European Union and the European Parliament, or upon agreement by at least one third of the Parliaments/Chambers, to address matters of urgency or matters that cannot be reasonably included in the agenda of the ordinary meetings. The date and venue of extraordinary meetings shall be decided jointly by the JPSG Co-Chairs.

3.6 Subgroups

The JPSG may establish subgroups where necessary to fulfil its tasks. The mandate, role, scope, objectives and working methods of the subgroup shall be set on an ad hoc basis. All JPSG members shall have the right to join such subgroups.

ARTICLE 4: PROCEEDINGS AND LANGUAGES

4.1 Conduct of meetings

- (a) At the beginning of each meeting, the Co-Chairs shall present the draft agenda and submit it for adoption by the JPSG. They shall also determine the order and the length of interventions.
- (b) As a general rule, the meetings of the JPSG are public and shall be conducted in full transparency.
- (c) Notwithstanding point b), the JPSG may hold in camera meetings when the nature of the information to be discussed so requires.
- (d) A presence register of the Members and participants shall be established during each meeting.
- (e) The JPSG shall adopt its decisions, in principle, by consensus.

4.2. Right to ask questions

Members of the JPSG may address both oral and written questions to Europol. Written questions may also be asked outside the meeting framework and independently of items listed on the agenda and shall be answered within an appropriate timeframe. The questions shall

reflect the mandate of the JPSG as defined in Regulation (EU) 2016/794 (Europol Regulation). These questions shall be relayed to Europol after their admissibility has been checked by the Co-Chairs and the question is deemed to be in line with the Europol regulation. A further written reply can be requested in case the answer to an oral question is deemed insufficient.

4.3 Working languages

The working languages of the JPSG shall be English and French. Documents published by the JPSG shall be communicated to the national Parliaments and the European Parliament in English and French.

4.4 Interpretation

(a) Meetings held at the Parliament of the Member State holding the presidency of the Council of the European Union (1st semester): Simultaneous interpretation from and into English and French, as well as from and into the language(s) of the Member State of the EU Council Presidency shall be provided by the Presidency Parliament. Simultaneous interpretation into additional languages may be provided if requested. Parliaments are entitled to bring their own interpreters or request them from the Presidency Parliament at their own expense. The Presidency Parliament shall make available the appropriate technical facilities.

(b) Meetings held at the European Parliament (2nd semester): Simultaneous interpretation from and into all EU languages shall be provided.

4.5 Documents

Documents originating from Europol that are relevant to or requested by the JPSG pursuant to Article 51 (4) of the Europol Regulation, are to be addressed to each national parliament and the European Parliament. The respective parliaments will bear the responsibility to forward the received documents to the appointed JPSG Members.

4.6 Documentation of the meetings

4.6.1. Agenda of the meeting

A draft agenda shall be drawn up by the Presidential Troika and shall be communicated, by the Co-Chairs, to all participating parliaments no later than eight (8) weeks prior to each meeting. The agenda shall only include matters relating to the scrutiny of Europol, in line with the tasks and competence of the JPSG as set out in the Europol Regulation.

4.6.2. Other documents

Prior to each meeting, delegations may send any documents relating to items of the agenda to the Co-Chairs. Each delegation shall be responsible for translating any document, which it submits to the JPSG into English and/or French.

The Presidential Troika may also draw up discussion documents.

4.6.3. Requests to Europol for providing documents

In accordance with Article 51 (4) of the Europol Regulation the JPSG may request other relevant documents necessary for the fulfilment of its tasks relating to the political monitoring of Europol's activities. Any JPSG parliamentary delegation may submit such a written request to the Co-Chairs. Documents shall be provided in accordance with Article 64 of the Europol Regulation.

4.7. Conclusions

In accordance with Article 51 (5) of the Europol Regulation, the JPSG may draw up summary conclusions on the outcome of the JPSG meetings relating to the political monitoring of Europol's activities. The Presidential Troika shall draft an initial proposal. The Co-Chairs shall submit these draft conclusions to the JPSG for approval. Parliaments/Chambers shall have the right to propose amendments. Parliaments/Chambers wishing to put forward a specific point of view, may present observations which shall be annexed to the conclusions. The European Parliament shall forward the adopted conclusions, for information purposes, to the Council, the Commission and Europol.

ARTICLE 5: REPRESENTATIVE TO THE MANAGEMENT BOARD OF EUROPOL

The JPSG shall have two Members as representatives entitled to attend, in accordance with Article 14 of the Europol Regulation and for a duration determined by the JPSG, the meetings of the Management Board of Europol as a non-voting observers. One Member shall be delegated by the European Parliament and the other Member from the JPSG delegation of the Parliament of the Member State holding the rotating Presidency of the Council of the European Union. Only one of them will address the Management Board on the JPSG's behalf. Ahead of each meeting to which they are invited, the two representatives agree on which of the two is designated to address the Management Board. The representatives shall report back to the JPSG after each meeting of the Management Board on their main findings in writing.

ARTICLE 6: FINAL PROVISIONS

6.1 Entry into force of the Rules of Procedure

These Rules of Procedure are drawn up in a single original in English and French, each of these texts being equally authentic. Translations into the other official languages of the European Union shall be the responsibility of the relevant Parliaments. The Rules of Procedure shall enter into force on the date of their adoption.

6.2. Revision

The JPSG delegations may submit proposals for a revision of the Rules of Procedure. These proposals and a statement of reasons shall be submitted in writing to the JPSG Co-Chairs and to the Troika, and forwarded to all JPSG delegations, at least four months ahead of a JPSG meeting. The Troika decides whether to put the proposals for revision of the Rules of Procedure

on the agenda of the first or second JPSG meeting following the submission. Any amendments shall be subject to a decision by consensus by the JPSG.

Brussels, 26 October 2021

ADDENDUM**PROTOCOL ON THE PARTICIPATION BY THE DANISH PARLIAMENT IN THE JPSG**

Having regard to the Agreement between Europol and the Kingdom of Denmark on Operational and Strategic Cooperation, the Danish Parliament will participate in the work of the JPSG as a member with limited rights. The Danish Parliament shall be represented by a maximum of four members in the JPSG.

The Danish Parliament shall participate in the JPSG with the following derogations:

1. The Danish Parliament will not preside meetings of the JPSG jointly with the European Parliament, when Denmark is holding the rotating Presidency of the Council.

Accordingly, the Danish Parliament will not be represented in the Presidential Troika nor will it contribute to the JPSG Secretariat provided by the Presidential Troika.

2. The JPSG shall meet in the European Parliament in Brussels when Denmark holds the rotating Presidency of the Council of the European Union in the first half of the year.

3. Members of the Danish Parliament will not participate in the decision-making of the JPSG. The position of the Danish Parliament on the matter at hand will be recorded.

4. Members of the Danish Parliament are not eligible for appointment as the JPSG Representative to the meetings of the Management Board of the Europol.

The other provisions of the JPSG Rules of Procedure will apply *mutatis mutandis* to members of the Danish Parliament of the JPSG.

Brussels, 23 September 2019

ADDENDUM REGARDING THE ESTABLISHMENT OF THE CONSULTATIVE FORUM ON FUNDAMENTAL RIGHTS

General principles

1. The Consultative Forum on fundamental rights (CF) shall assist the JPSG, upon request, by providing it with independent advice in fundamental rights matters in accordance with Article 52a of the Europol Regulation.
2. The CF shall operate according to the principles of independence, transparency, integrity, mutual respect and consensus.

Composition

3. The JPSG CF shall be composed of up to 11 individuals or representatives of relevant EU and national agencies and bodies, international and intergovernmental organisations, academia and civil society organisations in the field of fundamental rights and law enforcement. In any case, the JPSG shall invite the European Union Agency for Fundamental Rights to participate in the CF.
4. The members of the CF shall have either proven qualifications, expert knowledge or professional experience in the field of fundamental rights and law enforcement.
5. The members of the CF shall serve for the duration of a term of the European Parliament. That term shall be renewable once.

Appointment

6. The JPSG shall launch a call for expression of interest from relevant EU and national agencies and bodies, international and intergovernmental organisations, academia and civil society organisations to become members of the JPSG CF. This call shall be launched no later than 6 months before the deadline in which the members of the CF finish their mandate. This call and the list of applicants shall be published on the JPSG pages on the IPEX (InterParliamentary EU information eXchange) website.
7. Acting on a proposal of the Presidential Troika, and in accordance with paragraph 3 and paragraph 8, the JPSG shall decide on which organisations or individuals that should be members of the CF. In case membership is connected to an organisation, the concerned organisation shall appoint a representative to participate on their behalf in the CF within one month after confirmation of their membership, and inform the JPSG Secretariat accordingly.

8. The JPSG shall ensure that composition of the CF reflects a broad range of disciplines, knowledge and expertise. Gender balance and, insofar as possible, geographical distribution, shall be taken into account.

Working methods

9. The members of the CF shall elect a Chair for a 5-year term, which can be renewable once. Members may also elect a Vice Chair. The Chair of the CF may be invited to JPSG meetings.
10. The CF shall adopt its own working methods no later than 3 months after its establishment.
11. The CF shall meet remotely. Meetings in physical or hybrid format may also be organised.
12. The JPSG may request for advice from the CF on any matter related to fundamental rights, within the mandate stipulated in the Europol Regulation and falling within the competence of the JPSG.
13. Members of the JPSG may ask the CF for advice in writing. Written request for advice shall be transmitted to the CF after their admissibility has been checked by the JPSG Co-Chairs and the request is deemed to be in line with the Europol regulation. The JPSG Co-Chairs shall ensure that the CF does not receive excessive requests for advice.
14. Europol's Executive Director may consult the CF on fundamental rights by sending a written request to the Chair of the CF.
15. The CF shall deliver its advice in writing and no later than 4 weeks prior to the following JPSG meeting.
16. The CF shall endeavour to adopt its advice by consensus.
17. The replies by the CF will be shared with all JPSG Members in writing by the JPSG Secretariat and will also be published on the IPEX website and shall be anonymised insofar as personal data are concerned.
18. The JPSG website on the IPEX platform shall have a dedicated section to the CF.

Resources

19. Members of the CF shall serve *pro bono*.

Access to information

20. When the CF is consulted by the JPSG or the Europol Executive Director, it shall have access to information or documents on fundamental rights matters related to Europol's mandate or activities in accordance with the Europol Regulation and the JPSG Rules of Procedure.

21. The CF may submit a written request through the JPSG Secretariat to Europol related to access to information or documents on fundamental rights matters related to Europol's mandate or activities.

Outputs / Main activities

22. JPSG meetings may follow up on the advice from the CF.
23. The CF may cooperate with Europol's Fundamental Rights Officer.

Ghent, 19 February 2024

BILAGA 3

Europol's svar på delegationens skriftliga
frågor under 2025

Europol Public Information

The Hague, 21 February 2025

Joint Parliamentary Scrutiny Group Secretariat

To the attention of the JPSG Co-Chairs

By email only:
jpsg.libesecretariat@europarl.europa.eu

**Europol answer to a written question from the delegation of the
Swedish Parliament to the Joint Parliamentary Scrutiny Group (JPSG)**

Dear Co-Chairs,

In accordance with Article 4.2 of the JPSG Rules of Procedure and Article 51 of the Europol Regulation, Europol would like to respond to the question raised by the Delegation of Swedish Parliament to the Joint Parliamentary Scrutiny Group on Europol, received by Europol on 14 January 2025 as follows:

Written question

Explanatory statement

In Sweden, more and more shootings and explosions are carried out by minors and young individuals. These individuals are used as perpetrators of serious and organised crime since they face lower penalties due to their young age. The recruitment of these individuals often takes place online, for example on social media platforms, where they are tasked with distribution of drugs and with violent crimes such as killings. Criminal networks recruiting minors and young individuals online for on-the-ground execution of crime is not a problem occurring only in Sweden but also in other member states, which is highlighted in the intelligence notification issued by Europol on 12 November 2024. The Nordic countries have agreed on a number of measures in order to combat the online recruitment of children and young individuals by criminal networks and to raise awareness of the phenomenon.

1) Question

How can Europol support the work carried out in and between the member states to prevent and combat this growing phenomenon? To what extent does Europol support and cooperate with relevant partners at EU and international level (EU institutions and agencies, international organisations, private parties, networks etc) in this area?

Europol is monitoring the situation and collecting information from the investigations Europol is supporting. An intelligence notification warning on the modus operandi of Online recruitment of youngsters was sent to MS and relevant partners end 2024. In the upcoming SOCTA 2025, the exploitation

EDOC#1449269

Page 1 of 3

Eisenhowerlaan 73
2517 KK The Hague
The Netherlands

P.O. Box 908 50
2509 LW The Hague
The Netherlands

www.europol.europa.eu
Phone: +31(0)70 302 50 00
Fax: +31(0)70 302 58 96

Europol Public Information

of youngsters and vulnerable people by criminal networks will be presented as an emerging threat.

2) Question

In terms of existing and anticipated tools and legislation – what should be prioritised in order to address the problem?

The assessment of possible legislative gaps does not fall under Europol's mandate.

3) Question

What are the main challenges in dealing with this problem? Are there any gaps in terms of information, tools, cooperation and legislation? What new measures, if any, are needed at political level – EU and/or national – to find a long-term response to the problem?

Europol's answer

The recruitment of minors into serious and organised crime and terrorism has expanded in recent years. This tactic is used by criminal networks to avoid detection, capture and prosecution.

Recruitment methods are evolving and minors are increasingly being with decoyed to commit violent acts such as extortion and killings. Minors are now involved across criminal markets, including cybercrime and online fraud, drug trafficking and related violence, and financial crime.

Europol is supporting Member States and partner countries in countering this threat to the full extent of its mandate. These efforts include to support Member States in investigations, providing operational and analytical support, as well as conducting strategic analysis. Against this background, in November 2024, an Intelligence Notification was published by Europol¹, highlighting methods used by criminal networks to recruit young perpetrators.

Europol continues to invite Member States and partner countries to keep sharing information with Europol in order to allow for a clearer intelligence picture, as well as continues to promote international cooperation. Europol remains available for any further support to Member States' investigations and operations.

The assessment of possible legislative gaps does not fall under Europol's mandate.

4) Question

Has Europol noticed any particular differences between the Members States in terms of which recruitment methods are being used?

¹ <https://www.europol.europa.eu/publications-events/publications/recruitment-of-young-perpetrators-for-criminal-networks#downloads>

Europol Public Information**Europol's answer**

Based on information contributed to Europol by national law enforcement authorities, Europol has identified trends on the recruitment of youngsters by criminal networks.

Europol notes that online platforms and social media have become instrumental in recruiting minors. Often minors are recruited via a person (broker) providing his services to a criminal network. Minors can receive up to 20.000 euro to commit violent crimes, including killing.

Online platforms provide anonymity, in particular via encrypted messaging services, thus they are often used for the recruitment and organisation of illegal activities. In addition, apps used by minors provide direct communication channels for recruiters, thus removing the need for physical meetings.

When conducting recruitments, criminal networks use tailored language and coded communication, including slang and emojis, in order to appeal and resonate better with the minors. The use of such communication makes it more challenging for outsiders to understand the messages.

Another frequent communication style employed by criminal recruiters is the adoption of social media influencers alike language, making the tasks (the minors are recruited for) sound more engaging. This approach is known as "gamification". Actual video games can sometimes even be used to teach shooting or other violent techniques.

Finally, in order to strengthen their recruitment methods, recruiters use emotionally charged language and grooming techniques to foster trust, loyalty and a sense of belonging.

I hope that this answer will prove satisfactory. Europol remains available for further clarifications.

Yours sincerely,

Jürgen Ebner
Deputy Executive Director Governance

BILAGA 4

Delegationens muntliga frågor till Europol under 2025

THE JPSG DELEGATION OF THE SWEDISH RIKSDAG

20 October 2025

ORAL QUESTION to Europol from the JPSG delegation of the Swedish Parliament

– in view of the 17th JPSG meeting in Brussels on 3-4 November 2025

Europol's contribution to the fight against violent online communities targeting young and vulnerable individuals

Over the past year, Sweden has experienced a series of unprovoked and violent attacks which can be linked to the violent online group “764”, a transnational network with members from around the world. The network targets minors and other vulnerable individuals in order to have them commit sadistic acts, to harm themselves or others, which are documented and disseminated within the network. This is an increasing and worrying trend not only in Sweden but also in Europe and worldwide, as highlighted in Europol's SOCTA 2025 and in the intelligence notification issued by Europol on 20 February 2025. While the phenomenon is relatively new in Sweden and in most other member states, the United States' authorities have more experience of this. In March 2025, the US Federal Bureau of Investigation issued a public service announcement warning the public about the sharp increase in the activity of “764” and other violent online networks.

- How does Europol assess the current situation in Europe?
- How does Europol support member states in the fight against this phenomenon? Which – if any – challenges does Europol identify when it comes to the agency's ability to provide effective support to the member states in this area? Has Europol identified any limiting factors to the work carried out by the member states?
- To what extent does Europol cooperate with competent authorities of third countries such as the United States and Canada in this area?